

การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

Readiness Preparation for Childhood Education Management of Mueang District
School Cluster Attached to Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 1

พิรารวรรณ ลีลาธรรมส์จจะ *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยศึกษาจากประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในปีการศึกษา 2555 ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 26 คน ครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 26 คน รวม 52 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยรวม พบว่า มีการปฏิบัติมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีความพร้อมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณ มีการปฏิบัติมากที่สุด ส่วนด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า มีการปฏิบัติมาก เรียงตามลำดับ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีการปฏิบัติมากที่สุด ในแต่ละด้าน ปรากฏผล ดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ คือ มีการเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้แก่แก่นักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ด้านการบริหารงานบุคคล คือ มีการเตรียมความพร้อมโดยการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครู ด้านการบริหารงบประมาณ คือ มีการเตรียมความพร้อมโดยจัดการเก็บรักษาเงินได้ตามระเบียบการรักษาเงิน และด้านการบริหารงานทั่วไป คือ มีการเตรียมความพร้อมเรื่องการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับปัญหาที่พบมากที่สุด มีดังต่อไปนี้ ปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีนักเรียนต่างวัฒนธรรมที่ฟัง พูด ภาษาไทยไม่ได้ ปัญหาด้าน

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น

การบริหารงานบุคคล คือ ขาดบุคลากรครูประจำการที่จบวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ปัญหาด้านการบริหารงานงบประมาณ คือ การจัดสรรงบประมาณรายหัว งบอุดหนุน และนโยบายเรียนฟรี มีจำกัดในการบริหารจัดการศึกษา และปัญหาด้านการบริหารงานทั่วไป คือ อาคารเรียนและห้องเรียนไม่เพียงพอ ส่วนข้อเสนอแนะ ด้านการบริหารงานวิชาการ คือ ควรจัดซื้อสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ เพิ่มขึ้นให้เพียงพอต่อจำนวนของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีพัฒนาการ ทั้ง 4 ด้านดีขึ้น สำหรับข้อเสนอแนะด้านการบริหารงานบุคคล คือ ควรบรรจุครูประจำการที่จบวิชาเอกการศึกษาปฐมวัยให้มีครบทุกโรงเรียน อีกทั้งข้อเสนอแนะด้านการบริหารงบประมาณ คือ ควรจัดหางบประมาณเพิ่มเติม ส่วนข้อเสนอแนะด้านการบริหารงานทั่วไป คือ สร้างอาคารเรียนใหม่ให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

คำสำคัญ

การจัดการศึกษา การศึกษาระดับปฐมวัย กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่

ABSTRACT

The purpose of the research was to study the readiness preparation for childhood education management of Mueang District School Cluster Attached to Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 1. The population used in this research was 26 School administrators and teachers from the kindergarten to second about 26 teachers in academic year 2012, The total population was 52. The data was analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results of research were summarized as follows : the budget management were performed at the highest level. But the academic administration management the human resource management and the general management were performed at the high level. On the list with the highest priority on each side as follows : the academic administrative is to prepare the physical, emotional, psychological, social and intellectual for early childhood education curriculum to students by the year 2546. The human resource management is preparedness by promoting academic progress of the teacher. The budget management is prepared by storage management in accordance with the regulations. And the general management is preparedness in student care and support system. For the most problems by sides found that the problem of the academic administration is the communications and learning problem cause of the different culture of students. The problem of human resource management is lack of teacher

who graduates the Early Childhood Education major. The problem of budget management is the consolidated budget is subsidized and free education and limited in managing the budget proposal. And the problem of general management is the buildings and classrooms are not enough. The suggestion should include the academic administration is advised to purchase learning materials a sufficient number of students increased so that students are better developed on all 4 sides. Suggestion for the human resource management is that the teachers should fill majoring in early childhood education to all schools. The suggestion is that the budget management should provide more funding. The suggestion is that the general management of a sufficient number of students for the new school building.

Keywords

Childhood Education, Education Management, Mueang District School Cluster, Chiang Mai.

บทนำ

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย นับว่ามีความสำคัญในการเริ่มต้นของชีวิตเด็ก เพราะการจัดการศึกษาระดับนี้ เป็นการปูพื้นฐานชีวิต ให้กับเด็กโดยมีเป้าหมาย เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้เจริญเติบโตและพัฒนาไปทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มิได้มุ่งเน้นให้เด็กเรียนรู้ เนื้อหาวิชา แต่ต้องการให้พัฒนาการรับรู้ และประสาทสัมผัส พัฒนาการสื่อสารโดยการฟัง การพูด พัฒนาด้านบุคลิกภาพ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีการตัดสินใจได้ถูกต้อง รู้จักคิด วางแผนในการทำกิจกรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ดังนั้น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาก็คือผู้บริหารเนื่องจาก ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์โดยยึดหลักเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังที่ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2543, 33) ได้เห็นความจำเป็นอย่างยิ่ง ว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเอาใจใส่และช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้มีการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุด ซึ่งเป็นงานที่ครูควรเข้าใจเพื่อให้การปฏิบัติงานสอนของครูมีประสิทธิภาพและพัฒนาให้เด็กมีความพร้อมทุกด้าน ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พุทธศักราช 2542 เป็นการศึกษารุ่นแรกที่เริ่มตั้งแต่แรกเกิด - 5 ปี เป็นการศึกษาที่มุ่งอบรมเลี้ยงดูก่อนการศึกษาภาคบังคับเพื่อเตรียมความพร้อม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1, 2554) ซึ่งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 แบ่งเขตบริการการศึกษาเป็น 4 เขตอำเภอ จัดเป็นกลุ่มเครือข่าย ได้แก่ เครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่ เครือข่ายอำเภอสันกำแพง เครือข่ายอำเภอดอยสะเก็ด เครือข่ายอำเภอแม่ออน และ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่ มี จำนวน 31 โรงเรียนโดยโรงเรียนในเครือข่ายส่วนใหญ่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีเด็กต่างวัฒนธรรมและพบว่าเด็กไม่ผ่านการประเมินตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2554 เนื่องจากเด็กไม่มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และเด็กไม่ได้เรียนรู้ตามอายุเกณฑ์การรับเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงส่งผลให้โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยยังไม่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาเฉพาะกลุ่มเด็กต่างวัฒนธรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1, 2554 ก ; 2554 ข) ดังนั้นโรงเรียนจำเป็นต้องใช้หลักการบริหารการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ เยาวพา เดชะคุปต์ (2542, 36) ทั้งนี้เพื่อให้เด็กปฐมวัย เก่ง (มีความพร้อม) ดี (มีคุณภาพ) สุข (เป็นผู้มีสุขภาพและจิตดี) ดังที่ จำรัส นองมาก (2541, 93) กล่าวว่าผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการนำเอาทรัพยากรการบริหารมาประกอบตามกระบวนการบริหาร เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของครูมีผลสัมฤทธิ์ถึงผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจประเด็นการบริหารงาน 4 ด้าน ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลที่ 2 มีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา ซึ่งผลสรุปของการวิจัยที่ได้นอกจากใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียนระดับปฐมวัย ในการพัฒนาประสิทธิภาพ งานบริหารของโรงเรียนให้ดีขึ้นแล้วยังเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษานในการที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 นำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย อำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ผู้วิจัยใช้กรอบโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการโดยกำหนดขอบเขตเนื้อหา 4 ด้านดังต่อไปนี้ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานบุคคล 3) การบริหารงานงบประมาณ 4) การบริหารงานทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ประกอบด้วยการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการเตรียมในการความพร้อมด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open - Ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นประชากรและชี้แจงการตอบแบบสอบถามให้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยแจกแบบสอบถาม จำนวน 52 ชุด และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 52 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

กำหนดขั้นตอนการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติภาคบรรยาย การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตาราง ประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอในรูปตาราง

ประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ นำเสนอประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัย

การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยรวม พบว่า มีการปฏิบัติมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมีความพร้อมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณ มีการปฏิบัติมากที่สุด ส่วนด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า มีการปฏิบัติมาก เรียงตามลำดับ ซึ่งจะสรุปผลแต่ละด้าน ดังนี้

การเตรียมความพร้อมด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวม มีการปฏิบัติมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้แก่นักเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 รองลงมาคือ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย และจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีการปฏิบัติปานกลาง คือ การจัดทำแผนจัดประสบการณ์เฉพาะกลุ่มเป้าหมาย (เด็กพิเศษ) ตามบริบทของนักเรียน ส่วนปัญหาที่พบ คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีนักเรียนต่างวัฒนธรรมที่ฟัง พูด ภาษาไทยไม่ได้ โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะ คือ ควรจัดซื้อสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ เพิ่มขึ้นให้เพียงพอต่อจำนวนของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ดีขึ้น

ส่วนการเตรียมความพร้อมด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวม มีการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครู รองลงมาคือ การมอบหมายหน้าที่พิเศษตามความรู้ความสามารถของบุคลากร และการจัดครูผู้สอนตรงตามวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีการปฏิบัติมาก คือ มีบุคลากรเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนตามเกณฑ์คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปัญหาที่พบคือ ขาดบุคลากรครูประจำการที่จบวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ส่วนข้อเสนอแนะ คือ ควรบรรจุครูประจำการที่จบวิชาเอกการศึกษาปฐมวัยให้ครบทุกโรงเรียน

สำหรับการเตรียมความพร้อมด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวม มีการปฏิบัติมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การจัดการการเก็บรักษาเงินได้ตามระเบียบการรักษาเงิน รองลงมาคือ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานงบประมาณชัดเจน และจัดให้มีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินภายในสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีการปฏิบัติน้อย คือ การจัดสวัสดิการไปราชการด้านค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ปัญหาที่พบคือ งบประมาณรายหัวบุดหนุนและนโยบายเรียนฟรีในการบริหารจัดการศึกษามีจำกัด ส่วนข้อเสนอแนะคือ ควรจัดหางบประมาณเพิ่มเติม

การเตรียมความพร้อมด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวม มีการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รองลงมาคือ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการบริหารงานทั่วไป ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีการปฏิบัติน้อย คือ การจัดให้มีห้องเรียนที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การจัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ ปัญหาที่พบคือ อาคารเรียนและห้องเรียนไม่เพียงพอ ส่วนข้อเสนอแนะ คือ ควรสร้างอาคารเรียนใหม่ให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

อภิปรายผล

การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยรวม มีการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณ มีการปฏิบัติมากที่สุด ส่วนด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า มีการปฏิบัติมาก เรียงตามลำดับ ซึ่งจะอภิปรายผลแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวม มีการปฏิบัติมาก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีการปฏิบัติปานกลาง คือจัดทำแผนจัดประสบการณ์เฉพาะกลุ่มเป้าหมาย (เด็กพิเศษ) ตามบริบทของนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ไม่ได้จัดทำแผนจัดประสบการณ์สำหรับเด็กต่างวัฒนธรรมไว้โดยเฉพาะ แต่จัดการเรียนรู้ตามแผนจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ ดังนั้น เมื่อเด็กต่างวัฒนธรรมเข้ารับการศึกษาจึงไม่สามารถเรียนรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแผนได้ ดังที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้ระบุไว้ว่า ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ขึ้นใช้เป็นแนวทางจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยเฉพาะการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เด็กที่มีความสามารถพิเศษ สามารถปรับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เหมาะสมกับศักยภาพของเด็กแต่ละประเภท และการเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 การสร้างรอยเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสำคัญอย่างยิ่ง บุคลากรทุกฝ่ายจะต้องให้ความสนใจ

ต่อการช่วยลดช่องว่างของความไม่เข้าใจ ในการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ตัวเด็ก ผู้สอน ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ทั้งระบบที่ต้องดำเนินการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เชื่อมต่อทั้งสองระดับการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัย ธัญญาภรณ์ นุชเฉย และพรเทพ ฐัฒน (2550) ได้ศึกษาพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ซึ่งมีสาเหตุส่วนใหญ่ ผู้บริหาร ครู และชุมชน ขาดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ตรงตาม แผนการจัดประสบการณ์ จึงทำให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

สำหรับด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมมีการปฏิบัติมาก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนเครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1 ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ด้านครูผู้สอน ว่าควรได้รับการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการเพิ่มเติมในการพัฒนา/อบรม ไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมงต่อปี สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ที่ระบุว่า ควรมีการส่งเสริมความก้าวหน้าให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กมีความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ เพื่อนำไปใช้ในการ จัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ อาทิตย์ ดวงวงษา (2542) ที่ศึกษาพบว่า ความ ต้องการในการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียน คือต้องการให้ส่งไปศึกษาต่อ และฝึกอบรม เพื่อให้ครู ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวม มีการปฏิบัติมากที่สุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีการปฏิบัติ มากที่สุด คือ การจัดการเก็บรักษาเงินได้ตามระเบียบการรักษาเงิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารกลุ่มโรงเรียน เครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ให้ความสำคัญใน การยึดกฎระเบียบว่าด้วยการเงิน - พัสดุ และตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ได้มีการประชุมชี้แจงบุคลากรให้ยึดถือระเบียบอย่างเคร่งครัด สอดคล้องแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ ตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล (2546) ได้ระบุว่า ทั้งผู้บริหารและ ครูผู้สอน ต้องยึดถือการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคล ด้วยหลักการ 6 ประการ ดังนี้ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า โดยหลักธรรมภิบาลและมีเป้าหมายในการจัดการศึกษา เพื่อให้ ผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุพรรณ สุวรรณนัง (2546) ที่ได้ศึกษาพบว่า การดำเนินการงบประมาณของโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก มีการปฏิบัติด้านการบริหารงบประมาณ ได้แก่ การใช้เทคนิคด้านการบริหาร เพื่อให้เกิดการประหยัดและคล่องตัวในการใช้งบประมาณ การตรวจสอบเอกสารและบัญชีการเงินงบประมาณ

และการปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการเงินตามที่ได้รับการอนุมัติ การประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณและการรายงานผลการปฏิบัติการดำเนินการงบประมาณ ให้องค์กรต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้องทราบทุกกิจกรรมได้ชัดเจน ถูกต้องตามว่าด้วยระเบียบการบริหารงบประมาณ

ในส่วนด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมมีการปฏิบัติมาก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ได้ดำเนินงานตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และมีการรายงานผลการดำเนินงานส่งต้นสังกัดเพื่อรับทราบผลการดำเนินงานทุกปี ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้เป็นนโยบายของสถานศึกษาใน สังกัดทุกแห่ง จัดทำโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัย เสมอ หาวิวร (2546) ที่ศึกษาพบว่า การดำเนินงานพัฒนาระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และควรดำเนินงานตามระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้สามารถป้องกัน ส่งเสริม และแก้ไขปัญหานักเรียนได้ตรงตามสาเหตุที่ แท้จริง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปกครอง ชุมชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการดำเนินงานปกครองดูแลนักเรียนของโรงเรียนขึ้น

สรุป

การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยใช้หลักการบริหารการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีการปฏิบัติมากที่สุด ส่วนการบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป และการบริหารงานวิชาการ มีการปฏิบัติมาก ส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะ พบว่า มีปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนักเรียนต่างวัฒนธรรมที่ฟัง พูด ภาษาไทยไม่ได้ ปัญหาด้านการบริหารงาน บุคคล คือ ขาดบุคลากรครูประจำการที่จบวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ปัญหาด้านการบริหารงานงบประมาณ คือ การจัดสรรงบประมาณรายหัว งบอุดหนุน และนโยบายเรียนฟรีมีจำกัด และปัญหาด้านการบริหารงานทั่วไป คือ อาคารเรียนและห้องเรียนไม่เพียงพอ ส่วนข้อเสนอแนะ ด้านการบริหารงานวิชาการ คือ ควรจัดซื้อสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ เพิ่มขึ้นให้เพียงพอต่อจำนวนของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาการ ทั้ง 4 ด้านดีขึ้น ส่วนข้อเสนอแนะด้านการ บริหารงานบุคคล คือ ควรบรรจุครูประจำการที่จบวิชาเอกการศึกษาปฐมวัยให้มีครบทุกโรงเรียน สำหรับ ข้อเสนอแนะด้านการบริหารงบประมาณ คือ ควรจัดหางบประมาณเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะด้านการบริหารงาน ทั่วไป คือ สร้างอาคารเรียนใหม่ให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

ด้านการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ควรส่งเสริมด้านการอบรมวิชาการเกี่ยวกับการจัดทำแผนจัด ประสบการณ์เฉพาะเด็กกลุ่มเป้าหมาย เด็กพิเศษ เด็กต่างวัฒนธรรม เพิ่มขึ้น

1.2 ด้านการบริหารงานบุคคล ควรส่งเสริมการศึกษาดูงานระหว่างโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับ ปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เพราะครูผู้สอนบางโรงเรียนไม่จบวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย จึงไม่มีความรู้ในการจัดการ เรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย

1.3 ด้านการบริหารงานงบประมาณ ควรจัดหางบประมาณเพิ่มเติม และใช้งบประมาณจากงบนอก งบประมาณได้แก่ การระดมทุนจากภาคประชาชนและทรัพยากรในทุก ๆ ด้าน การขอสนับสนุนจากองค์กรส่วน ท้องถิ่น และชุมชน การจัดหางบประมาณจากชุมชน เช่น ผ้าป่าสามัคคี การขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง การ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป ควรปรับปรุงอาคารสถานที่ หรือสร้างอาคารเรียนใหม่ ที่เหมาะสมและ ปลอดภัยเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการติดตามผลการเรียนของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เข้ารับการศึกษาในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1

2.2 ควรศึกษาการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการศึกษาระดับชั้นอื่นๆ เช่น ชั้นเด็กเล็ก ชั้นเตรียม อนุบาล และชั้นอนุบาลปีที่ 1

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กต่างชาติ เด็กต่างวัฒนธรรม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์คุรุสภา.

_____. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์คุรุสภา.

_____. (2547). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2543). **การสอนแบบจิตปัญญา: แนวการใช้ในการสร้างแผนการสอนระดับ
อนุบาลศึกษา**. กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรสโปรดักส์.

จำรัส นองมาก. (2541). **ร่วมวงบริหาร**. กรุงเทพฯ: เพิ่มเสริมกิจ.

ธัญญาภรณ์ นุชเฉย และพรเทพ รุ่งแผน. (2550). **การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับ
ปฐมวัยของโรงเรียน**. นครสวรรค์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: แพลน พับลิชชิ่ง.

สุพรรณ สุวรรณนัง. (2546). **การดำเนินการงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา**.

วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เสมอ ทาวิวร. (2546). **การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการ
อำเภอบ้านกรวด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จังหวัดบุรีรัมย์**.

การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1. (2554ก). ข้อมูลนักเรียนก่อนประถม

ข้อมูล 10 มิถุนายน 2554. **ข้อมูลสารสนเทศ 2554**. [เอกสารอัดสำเนา].

_____ . (2554 ข). ข้อมูลนักเรียนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ข้อมูล 10 มิถุนายน 2554

ข้อมูลสารสนเทศ 2554. [เอกสารอัดสำเนา].

_____ . (2554 ค). ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลงานทะเบียน 10 มิถุนายน 2554. **ข้อมูลงาน**

ทะเบียนโรงเรียน 2554. [เอกสารอัดสำเนา].

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2534). **ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 4 "งาน**

บริหารโรงเรียนการบริหารงานวิชาการ". (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

อาทิตย์ ดวงวงษา. (2542). **ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา**

สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด.

การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.